

Завгородній І.В., Дмуховська Т.М.

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЛЮДСТВА – ЦЕ ПРОБЛЕМИ ДУХОВНОСТІ САМОЇ ЛЮДИНИ

Екологічна проблема, з якою зіткнулося людство на початку ХХІ століття вступила в стадію екологічної кризи, яка розростається і створює загрозу виникнення глобальної екологічної катастрофи і втрату життєздатності суспільства як єдиного біосоціального організму.

Сьогодні вже всі розуміють, що ми маємо новий стан планети: вона забруднена хімічними, біологічними, радіаційними, мікроелементними токсинами. Змінюється бактеріологічна, вірусна, грибова флора в середині і зовні організму людини. Швидко змінюється чутливість організму людини і тварин до звичайних, здавалося б, нетоксичних речовин. Виникають аномальні форми їх непереносимості, вони все ще діагностуються як імунні дефіцити.

Сучасна статистика нараховує вже біля ста видів катастроф, серед яких виділяють 15 найбільш розповсюджених і шкідливих природних явищ: землетруси, цунамі, виверження вулканів, зсуви, снігові лавини, паводки, засухи, заморозки, сухотви, голод, епідемії, пожежі, нашествия комах.

Істотне значення для України і регіонів мають ризики, що пов'язані з полігонами токсичних відходів, зростанням долі аварійних житлових будинків, зношеності систем тепломереж, водопостачання, внутрішньожитлової розподільчої схеми холодного, гарячого водопостачання і водовідведення.

Оскільки головна причина виниклих екологічних проблем походить від самої людини, то змін потребує сама людина і перш за все її духовність. Виникає питання вивчення і використання духовного потенціалу людини і суспільства у вирішенні екологічних проблем, що постали перед світовим суспільством.

Потребує захисту і природа самої людини. Одна з самих небезпечних сучасних загроз полягає в тому, що зростають негативні зміни в генетичній основі людини, в тому числі під впливом негативних природних умов, а також в результаті вживання різних шкідливих речовин, що надходять з продуктами харчування, водою, повітрям.

Слід зауважити, що проблеми взаємодії людини, суспільства і природи є традиційними для філософії на протязі всієї історії її розвитку. Ряд досягнень науково-філософської думки і на сьогодні є актуальними. Вони впливають не тільки на свідомість людей, але й на їх практичну, в тому числі екологічну діяльність, а саме: вчення В.І. Вернадського про ноосферу; концепція А. Швейцера про етичне відношення до природи, сформульований ним відомий принцип біоетики; ідеї Н.Н. Мойсеева про екологічний імператив о коеволюції природи і суспільства; концепція сталого екологічного розвитку, яка була прийнята як керівництво до дії на конференції ООН по навколишньому середовищу в Ріо-Жанейро в 1992 р.

Стратегічним завданням на перспективу є осмислення моделі майбутньої організації суспільства, як еколого-духовної цивілізації, здатної до гармонізації відносин з природним середовищем.